

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԵՄԱՐԱՆ - ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Հ. Ե. ԳՈՐԿԵԱՆ. - ՓԼՐԵՆՆԻՅԻ ՏԻԵՂԵ-
ՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՐ (ՀԱՐԸ) 145

ՅՈՒԼԻ. ԱՐԲԵԿԱՍ. ՆԱՍՊԵԱՆ. - ԵՐՈՆՆԵԼԻ
ՏԷՐ ԿՈՒՐՄԱՍ ԶԱՏԱՆԱԵԼԻ ԷԼ ՆԱՏԱՄԱԿԻ ՄԱՐ-
ՄԻՆՈՅՆ ՀԱՐԿԸ (ՀԱՐԸ) 157

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍ

Ս. ՀԵՎԿԱԽԻՐԵԱՆ. - ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱՄԱՐԸ
ԳՈՐԺԱԿԱՆ ՈՃԻՆ ՄԷՋ (ՀԱՐԸ) 173

ԳՐԱԿԱՆ

ԹԱԴԷՈՍ ԿԱՊՈՒՐԵԼԻԱՆ. - ՈՐՐԸ 178

ՀԵՂԻԱ ՇՐԵՐԻ. - ՈՆՆԱՅԻՆՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵԾՈՒ-
ԹԵԱՆ (ԹՐԳ. ԱՆԿԼ. ՍԱՐԳԻՍ ԱՆՃԱՆ) 178

ՅԱԽՈՐ ԱՊԱՄԵԱՆ. - ՓՈՐՃՈՒԹԻՒՆ 179

Հ. ԲԱՐԵԽԻ. - ՀՕՐԸ ՈՐԵԼԻՆ (ԹԱՐԳՄ.
ԻՍՏԱՆԷ) 180

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՅ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲ. - ԵՆԴՐՈՎԱԿԱՆ ՄԵԾ ԿՄԱՆԵՐԱՎԸ
(1 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1939) 187

ԽՄԲ. - 2000 ԿՄԱՆ ՄԷՋ ԲԱՐԵԼԻ 7-ՐԴԻՐ
ՄԱՆԿԱՆ Է ՈՐ ԿԸ ԿՐԵԱՆԻ 185

ԽՄԲ. - ՀԵՐՄԱՆԻ ՔՐՈՆԻԿ 1939-1940 186

ՕՐՈՒԱՆ ԳՐԳԵՐ

Հ. ՅՈՒԼԻ ՊՈՒՂԻԿԵԱՆ. - ԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՅ
ԿՈՄՍԻՆ ՎՐԱՅ ԿՐԵԱՆԸ ՀՈՆԿԱՐԵՐԷՆ ԿԻՐԸ ՄԸ 204

ՄԱՀԱԳՐԱԿԱՆ

Հ. Ե. Փ. - ԴԵՐ. Հ. ՅՈՒՆԱՆՆԷԱ Վ.
ԹՈՐՈՆԵԱՆ ԹԱՎԱԳԻՐ ԱՐՐԱՅ 206

ՄԱՀ ԲՈՐՓ. ՆԻԿՈՒՄ ԵՐԿԱՅԻ 186

പ്രകടനം 1941

Բացումը է բաժանորդագրութիւնը «ԲԱԶՄԱՎԵՊ»ի, որ
մերկայ քուսկանով իր գոյութեան 98րորդ տարեշրջանը կը
քեւակոխէ :

Ներկայ միջազգային ծանր կացութեան եւ տագնապի շրջանին՝ նիւթական ու բարոյական ծանր գոհողութիւններով է որ լոյս կը տեսնեն այս էջերը :

Այս առիթով կը յիշեցնեմ մեր ազնիւ բաժանորդներուն՝ որ բարեհաճին կարգադրել իրենց հին ու նոր հաշիւները, որով մեծապէս օժանդակած պիտի ըլլան մեր գոհողութիւններուն, ներողամիտ գտնուելով մեր առաքումներուն ակամայ յապաղումներուն համար:

ACADEMIE ARMENIENNE — PHILOLOGIE

P. I. Krouzian. — Le Concile Oecuménique de Florence (suite) 145

Mgr. Jean Nazlian. — La question des reliques du bienheureux Gomidas, prêtre martyr (suite) 157

BEAUX — ARTS

S. Djévahirdjian. — La voûte arménienne dans le style Gothique (suite) 173

LITTÉRATURE

T. Gaboudighian. — L'orpheline 178

James Shirley. — La vanité de la grandeur (trad. en arm. par S. Achdjian) 178

J. Atamian. — Tentation 179

G. Papini. — Il Figlio del Padre (trad. de l'ital.) 180

HISTOIRE CONTEMPORAINE

Réd. — La grande guerre Européenne (1 Septembre 1939) 187

Réd. — Pendant 2000 ans Paris a été occupée pour la septième fois 185

Réd. — Chronique blanche 1939-1940 186

LIVRES DU JOUR — RECENSIONS

P. J. Bouchlighian. — La vie du Comte Abedik d'origine arménienne (en hongrois) 204

NECROLOGIE

P. E. P. — † P. Jean Torossian Abbé Mitré 206

† Prof. Nicola Jorga 186

ਫੁਲਗੁਲਵੁਫੁਲ

ՀԱՆԴԻՍԱՐԱՆ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ - ԳՐԱԿԱՆ - ԳԻՏԱԿԱՆ - ԲԱՐՈՑԱԿԱՆ

ՕԳՈՍՏՈՍ - ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ ԹԻՒ 8-12

ՎԵՆԵՏԻԿ ՈՒ ՂԱԶԱՐ

ՀԱՏ. ԴԸ ՌՅԶԹ-ՌՅԴ.

ՓԼՈՐԵՆՏԻՈՅ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ

ՀԻՆԳԶԱՐԻԻՐԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԻԹՈՎ,

(Շար. տե՛ս «Բազմակերպ» 1939 էջ 295-300)

ԽՐԻՄ ԵՒ ՀԱՅ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Հին ժամանակներէ սկսած (Չարմազան
Խանի կողմէ Անիի կործանումէն վերջ ժԱ.
դարուն) Սեւ ծովի հիւսիսային կողմը՝
Խրիմի մէջ հաստատուած էր ստուար թի-
ւով հայ դադուք մը, վաճառականու-
թեամբ՝ զբաղող, հարուստ ու զարգացած,
որ միշտ յարաբերութեան մէջ էր Կիլիկիոյ
ու Մեծ-Հայքի հետ եւ եւթակայ էջմիած-
նի Հայոց Կաթողիկոսին իրաւասութեան։
Ունէր իր հայկական վանքերն ու եկեղե-
ցիները։ Միայն եկեղեցիներու թիւը 20ը
կ'անցնէր։

Կաֆա (Գեֆէ, Թէոդոսիա) մայրաքա-
ղաքին մէջ, որ շ. 1050ին շրջանէն շե-
նոյվայի հանրապետութեան տիրապետու-
թեան տակ կը գտնուէր, կը նստէր Հայոց
«Վոլսանորդը» կամ «աթո-
կաթողիկոսին» զաղուծին առաջնորդ
ռաւակը»։ Կար նաեւ գաղուծին առաջնորդ
արքեպիսկոպոսը։ Ներկայիս կաթ. վոլսա-
նորդն էր Սարգիս վարդապետ, Հայոց Ս.

Անտոն վանքին առաջնորդը. իսկ առաջնորդն էր Մաղաքիա արքեպիսկոպոս⁽¹⁾ :

Այս գաղութը շարունակեց մնալ նշանաւոր կեդրոններէն մէկը. աֆիպէս որ 1443էն վերջ երբ Տիգրանակերտի ալլադ-դինները կործանեցին քաղաքին Ս. Թեոդորոս կաթողիկէին գմբէթը, Մկրտիչ Նազաչ սրտի ցաւէն հեռացաւ իր թեմէն ու եկաւ Կաֆա, Սարգիս վարդապետին քով:

Կաֆայի հայ գաղութին կրօնական ուղղափառութիւնը ծանօթ էր արդէն, եւ Յովհաննէս Իճ Զոոմի քահանայապետը գովեստով արտայայտուած էր այդ մա-

(1) Անիկ դադթին եւ Կաֆայի մասին ա. Ալի-
չան. «Հայապատում» (մեծադիր) Վենետիկ 1901-
թիւ 381: Հ. Գ. Քուչներեան. — Պատմութիւն
Գաղթականութեան իրիմու Հայոց, Եւսեպիկ 1825:
Իսկ Սարգիս վարդապետի մասին՝ Հ. Ն. Ակինեան-
Հանդ. Ամսօրեայ 1935, 33-34: Սարգիս վրդ. Էդած
է շինարար, առաջնորդ, դասատու ու բարենորո-
գիչը Կաֆայի Ս. Անուն հայ վանքին: Ակինեան
ասոր կը վերադառնայ «Հորազմէկ սուրբ եւ ամբիւս»
սկզբնաւորութեամբ Լիպարիտի նուիրուած տաղը: